

С. В. Сологуб, В. С. Манжара

Птушинський Юрій Григорович

ПТУШИНСЬКИЙ ЮРІЙ ГРИГОРОВИЧ (29. 11. 1927, Київ — 29. 05. 2014, там само) — фізик. Доктор фізико-математичних наук (1971), професор (1985), член-кореспондент НАНУ (1978). Заслужений діяч науки і техніки України (1998). Державна премія СРСР (1988), Державна премія України в галузі науки і техніки (2008), премія імені А. Прихотько НАНУ (2003). Орден «За заслуги» 3-го (2007) та 2-го (2013) ступенів. Закінчив Київський університет (1951). Від 1954 працював в Інституті фізики НАНУ (Київ): 1970—2004 — засновник і завідувач, 2004—14 — головний науковий співробітник відділу адсорбційних явищ, водночас 1970—89 — заступник директора з наукової роботи. Наукові дослідження: кінетика адсорбції газів; спектроскопія адсорбційних станів молекул газів; низькотемпературна адсорбція молекул газів; слабкозв'язані адсорбційні стани; квантові ефекти і фазові переходи при низькотемпературній адсорбції H_2 та D_2 ; поверхневі реакції при взаємодії газів із поверхнями металів, формування оксидного нанощару; адсорбційна взаємодія газових молекул із високодисперсними матеріалами. Експериментально довів стовідсоткову конденсацію атомів металу на атомово чистій поверхні іншого металу; розкрив механізм атомових процесів за адсорбції та десорбції кисню з поверхні тугоплавких металів різної кристалографічної орієнтації; виявив явище пасивування поверхні металу до адсорбції шляхом її легування незначною кількістю атомів домішок; з'ясував природу слабкозв'язаних станів адсорбції, що заповнюються за низьких температур (до рідкого гелію).

Основні праці

Исследование конденсации атомов серебра на молибдене // Журнал технической физики. 1958. Т. 28, № 7; Некоторые особенности парциальной адсорбции компонентов остаточных газов при очень высоком вакууме // Докл. АН СССР. 1959. Т. 128, № 5 (співавт.); Влияние электронно-дырочных перебросов на статический скин-эффект в кристаллах вольфрама // Журнал экспериментальной и теоретической физики. 1974. Т. 67 (співавт.); Дифракция и многоканальное зеркальное отражение электронов проводимости на поверхности металла // Там само. 1982. Т. 82 (співавт.); Кинетика адсорбции газов на поверхности металлов // Поверхность: физ., хим., мех. 1992. № 9 (співавт.); Дослідження з фізики поверхні в Україні // Український фізичний журнал. 1995. Т. 40, № 1, 2 (співавт.); Research on surface physics in Ukraine // Collected Physical Papers. 1998. Vol. 3 (співавт.); Низкотемпературная адсорбция газов на поверхности металлов // Физика низких температур. 2004. Т. 30; Simulation of the adsorption of simple gases on transition metals // Low Temp. Phys. 2005. Vol. 31 (співавт.); Absence of CO dissociation on Mo: TPD and DFT study // Surface Review and Letters. 2010. Vol. 17, № 5 (співавт.).

Рекомендована література

1. 80-річчя члена-кореспондента НАН України Ю. Г. Птушинського // Вісн. НАНУ. 2007. № 11;
2. Юрій Григорович Птушинський (до 90-річчя від дня народження) // Український фізичний журнал. 2017. Т. 62, № 10.

Бібліографічний опис:

Птушинський Юрій Григорович / С. В. Сологуб, В. С. Манжара // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-880836>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).